

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Економија**

Факултет **Бизнис и економија**

Циклус на студии **Втор циклус (Постдипломски)**

ЕКТС **120**

Опис на програмата

Целите на програмата се :

- Подигнување на нивото на управување и раководење на претпријатијата и развојот на современиот менаџмент;
- Оспособување и изградување на менаџери од современ профил: претприемачи, подготвени да преземаат акции, но и ризици кои се поврзани со секоја иницијатива, флексибилни, решителни и храбри личности;
- Образование на високо квалификувани и професионални менаџери со лидерски способности и желба за справување со предизвиците на новиот милениум;
- Создавање менаџери со нови погледи и начин на размислување, развивање на способности за предвидување на иднината и прифаќање на предизвиците и можностите кои ги нуди бизнисот во 21 век.

Кариера

По успешно завршување на програмата, студентите ќе можат:

- Индивидуално и групно да работаат на истражување на најсоодветните форми на исполнување на потребите на населението.
- Да ги елаборираат, од научен и од професионален аспект, разликите и потребите на заедницата.
- Активно да бидат вклучени во изградбата на макроекономската и микроекономската политика
- Да бидат информирани и да придонесуваат во научните и во професионалните елаборати.

Резултати од учењето

Знаење и разбирање

Пресметка на основните макроекономски агрегати и критичка анализа на постојните макроекономски политики.

Давање критички осврт на развојните политики и на нивната примена во националното стопанство.

Примена на знаењето и разбирањето

Можноста за дијагностицирање на реалните пазарни случувања, предвидување на тенденциите на тие случувања како и анализирање на ефектите на преземените мерки на економската политика врз пазарните движења.

Способност за проценка

- Способни да бидат вклучени во позицијата на лидери во профитабилни и во непрофитабилни организации во земјава и насекаде низ светот.

Анализа на општите процеси на економскиот развој во светот и посебно процесите на транзиција, регионализација и на глобализација на светските економски текови.

Комуникациски вештини

- Овозможување на развој на лични способности, на комуникација, на истражувања и на други значајни способности кои се потребни за вработување.

Овозможување на студентите активно да се вклучат во предавањата и да вршат независно истражување во сите области на на бизнис и економија.

Вештини на учење

- Развивање на концептот на критичко размислување на студентите.

Овозможување за стекнување истражувачки способности и искуство за претприемништвото, менаџментот, маркетингот и за финансиите во јавните, во приватните и во непрофитабилните организации.

Листа на предмети

Семестар 1

- [6.0 ЕКТС] **Методологија на истражување**
- [6.0 ЕКТС] **Напредна економија**
- [6.0 ЕКТС] **Стратегиски менаџмент**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет 1**
- [6.0 ЕКТС] **Слободен изборен предмет 1**

Семестар 2

- [6.0 ЕКТС] **Меѓународна економија**
- [6.0 ЕКТС] **Јавна економија**
- [6.0 ЕКТС] **Монетарна економија**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет 2**
- [6.0 ЕКТС] **Слободен изборен предмет 2**

Семестар 3

- [6.0 ЕКТС] **Јавни финансии**
- [6.0 ЕКТС] **Финансиски пазари и институции**
- [6.0 ЕКТС] **Економија на работната сила**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет 3**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет 4**

Семестар 4

- [30.0 ЕКТС] **Магистерски труд**

Description of courses

Задолжителни предмети

- **Методологија на истражување**
Овој предмет се фокусира на еден широк спектар на методи на истражување кои може да се користат во рамки на сите општествени науки. Се посветува внимание како на квантитативните така и на квалитативните методи на истражување. Овој предмет е наменет за поединци кои имаат потреба да спроведат општествени истражувања како дел на нивните академски студии.
- **Напредна економија**

Предметот е составен од два дела и тоа: микроекономија и макроекономија. Во рамките на микроекономијата се изучува однесувањето на потрошувачот во услови на егзистенција на буџетско ограничување и неговата целна функција - максимизација на корисноста, како и однесувањето на претпријатието во различни пазарни структури и нивната целна функција - максимизација на профитот. Во микроекономијата се изучуваат и факторите на производство и нивните цени, како и улогата на државата во регулирањето на бизнисите и на домените на пазарниот неуспех. Макроекономијата го изучува функционирањето на економијата во целина. Во тој контекст вниманието е фокусирано на најзначајните макроекономски големини: бруто домашниот производ, инфлацијата, невработеноста, штедењето, инвестициите, девизниот курс и слично. Посебно внимание се обрнува на факторите кои ја нарушуваат макроекономската рамнотежа на кус и долг рок, како и на природата и карактерот на клучните макроекономски политики низ кои се настојува движењето на фактичкиот бруто домашен производ да се доближи, толку колку што тоа е возможно, до движењето на потенцијалниот бруто домашен производ.

- **Стратегиски менаџмент**

Намерата на наставата по предметот е да ги оспособи студентите да го разберат процесот на донесување одлуки, односно како идни менаџери, на ефективен начин да донесуваат добри деловни одлуки. Предметната материја овозможува, студентите да се доближат до основите на системскиот пристап, системската анализа, теоријата на информациите и теоријата на информационите системи, кои пошироко се истражуваат во наредните студиски години. Донесувањето одлуки е суштествен дел на менаџерската професија. Преку изведувањето на вежби со практични примери, студентите практикуваат индивидуална и тимска работа. На тој начин се доближуваат до организационата реалност и се оспособуваат за правилно решавање на деловните проблеми.

- **Меѓународна економија**

Основната цел на овој предмет е да се претстават модерните тенденции во меѓународната економија и нивното влијание врз националните економии. Кратка содржина на предметот: вовед во меѓународната економија, современи тенденции на глобализација на меѓународните економски текови, технолошкиот развој и структурните промени во светското стопанство, теоретските основи на меѓународната економија, политиката на меѓународните економски односи, проблемот на презадолженоста на земјите во развој, макроекономската политика во услови на отворена економија, меѓународните економски проблеми на земјите во транзиција, местото на Република Македонија во меѓународната економија.

- **Јавна економија**

Основната интенција на наставата на предметот е да им помогне на студентите во разбирањето на разликите помеѓу јавниот и приватниот сектор. Во тие рамки, да се објасни исто така и логиката, организацијата и начинот на функционирање на јавниот сектор во светот и во Република Македонија.

- **Монетарна економија**

Предметот е ги вклучува основните монетарни концепти и политики, развојот на монетарната рамка, макроекономска и монетарна анализа и користење на регресиона анализа. Тој треба да им овозможи на студентите (концептуално и методолошки) да ги анализираат различните монетарни политики, врската помеѓу монетарните агрегати и макроекономските варијабли, како и улогата на различните монетарни и финансиски институции во процесот на понуда на пари.

- **Јавни финансии**

Во овој предмет се презентираат и анализираат теоретските и практичните аспекти на јавните финансии и нивното значење во понудата на јавните добра, аспектите на уредување на ефикасен даночен систем, улогата на фискалната политика во економската стабилизација, ефектите на буџетскиот дефицит и јавниот долг и уредувањето на фискалниот федерализам. Кратка содржина на предметот: јавен сектор, алокација, дистрибуција и јавен извор, оданочувањето и распределбата на доходот, микроекономски ефекти од оданочувањето, фискална политика и економска стабилизација, буџетски дефицит и јавен долг, фискалниот федерализам, фискалниот систем и фискалната политика во Република Македонија.

- **Финансиски пазари и институции**

Изучувањето на материјата по овој предмет треба да им овозможи на студентите да ги запознаат основните принципи на функционирањето на финансиските пазари (пазари на пари, пазари на капитал, девизни пазари, итн.) и финансиските институции (банки, осигурителни компании, пензиски фондови, инвестициони фондови, итн.) кои претставуваат извонредно важен дел од секоја национална економија, како и на светската економија

во целина. Финансиските пазари и институции не само што влијаат на нашиот секојдневен живот, туку исто така се занимаваат со трансфер на големи износи на средства кои потоа влијаат на профитите на фирмите, производството на стоки и услуги и на економската благосостојба на нашата и странските економии. Во последните десетина години се случиле фундаментални, револуционерни промени на финансиските пазари и институции во светски рамки. На свој начин, низ драматични промени минаа и македонските финансиски пазари и институции. Овој предмет ќе ги запознае студентите со главните насоки и содржината на тие промени. Но со оглед на тоа што е извесно дека интензитетот на промените нема да се намали во иднина, тој е фокусиран кон тоа да им обезбеди на студентите такви знаења и аналитички орудија, кои ќе им бидат потребни да ги разберат финансиските иновации што сигурно ќе се случат кога тие професионално ќе се занимаваат со финансискиот бизнис.

- **Економија на работната сила**

Економијата на работната сила е подрачје што станува критична компонента на јадрото на аналитичката економија. Ефикасноста на трудот како ресурс во поширока смисла директно ја детерминира продуктивноста и конкурентноста на одделните индустрии или националните економии на меѓународните пазари. Невработеноста станува еден од централните економски и социјални проблеми на современите економии. Тој е заснован на апликација на стандардната економска анализа. Економијата на труд е подрачје на економијата што ги изучува организацијата, функционирањето и резултатите на пазарот на трудот, одлуките на потенцијалните и сегашните учесници на пазарот на труд и разните мерки што се однесуваат на вработеноста и плаќањето на ресурсите на труд.

- **Магистерски труд**

По положувањето испити, студентот може да ја започне постапката на поднесување, подготвување и јавна одбрана на магистерската тезата. Студентот избира ментор, со чии инструкции го подготвува барањето за магистерската тезата. Барањето мора да биде дозволено од Наставно-научниот совет на Факултетот. По подготвување на конечната верзија на магистерскиот труд, Наставно - научниот совет на Факултетот формира тричлена комисија, која го подготвува извештајот, со кој се прифаќа или се одбива магистерскиот труд. Позитивниот извештај се одобрува од Наставно - научниот совет и се утврдува датумот за јавна одбрана. По успешното завршување на одбраната студентот стекнува диплома - Магистер по економски науки / Насока: Претприемништво и локален економски развој.

Изборни предмети

- **Применета статистика**

Преку овој предмет студентите ќе ги разберат и применат елементите на дескриптивната статистика, теорија на веројатност проследено со веројатноста и распределбата на примероците, пресметка на дистрибутивните параметри, пресметка и контрола на статистичките хипотези, тестирање на хипотезите, анализа на варијанса, линерна анализа и анализа на временски серии, едноставна линеарна регресија и корелација.

- **Одржлив развој**

Предметот е заснован на апликација на стандардната економска анализа. Се состои од изучување на теориите, моделите, политиките и меѓународните искуства. Целта е оспособување за разбирање и анализа на процесите на растот и развојот. Пререквизити се завршени испити од макро и микроекономија, математика и квантитативна анализа. Подлабоки познавања од одделни дисциплини и субдисциплини како што се применета економија, јавни финансии, монетарна економија, меѓународна трговија, меѓународни финансии, инвестиции и др. се комплементарни и многу корисни за совладување на содржината на предметот.

- **Менаџмент на вкупен квалитет**

Целта на предметот е да ги оспособи студентите да ја сфатат суштината на менаџментот на вкупен квалитет, неговото значење и позитивните страни од неговото користење. Во рамките на овој предмет ќе се изучува што претставува квалитетот, како кај производите, така и кај услугите, како и последиците од лошиот квалитет и придобивките од добриот квалитет. Понатаму, ќе се изучуваат правците и теориите во менаџментот на вкупен квалитет, почнувајќи од класичните, западните, како и јапонските автори. Предмет на изучување ќе бидат и елементите на менаџмент на вкупен квалитет. Понатаму, ќе се анализираат најважните техники поврзани со менаџментот на вкупен квалитет за да на крај се изучува начинот на имплементација на менаџментот на вкупен квалитет како и потребните критериуми за најпознатите награди за квалитет во светот.

- **Реторика**

Во текот на својата историја долга 2500 години, реториката се користи за означување многу нешта, но под реторика денес се подразбира уметноста на убедување преку јазик. Реториката го означува начинот на кој поединецот се надоврзува на одредена тема или идеја со цел да го убеди другиот. Реториката ја карактеризираат неколку главни одлики и најпрвин ги дефинира одредените типични ситуации на говорот.

- **Методологија на наставата**

Целта на овој предмет е да се запознаат студентите со основните пристапи и методи на предавање. Од студентите се очекува стекнат знаења и вештини со кои ќе можат да применат средства за активна настава. Опфатен е и пристап за развојот, наставата и учењето како концепти, како и за основни практики кои ќе им овозможат на предавачите да предаваат за развојот на мислењето. Преку овој предмет, студентите ќе стекнат и теоретска основа и стратегии со кои ќе можат да го развиваат и своето и критичкото мислење на студентите.

- **Мултилингвализам и мултикултурализам**

Цел на овој предмет ќе биде разгледување на повеќејазичноста во мултикултурните општества, како социјална појава. Оваа појава е масовна во светот. Во предавањата ќе се разгледуваат попрецизно термините: еднокултурност, повеќекултурност, мултикултурност. Ќе биде разјаснет поимот лингвистички национализам, а се izdelуваат две форми на ваков национализам, при што едната се судира со другата: кај водачите на најмоќните земји национализмот значи ширење, а за малцинствата тој добива форма на непокор и борба за афирмација на идентитетот, наспроти таков притисок. Видно место во програмата ќе зазема и мултикултурализмот во сферата на образованието.

- **Одбрани напредени поглавја од ИТ - апликации за изработка на научен труд**

Целта на овој предмет е: * Да им се прикажат техничките елементи, структурата на текстот и дизајнот на еден научен труд. * Да им овозможи на студентите да стекнат понапредни познавања и вештини од одбрани напредни поглавја од ИТ-апликации, кои ќе им бидат потребни при изработка на научни и стручни трудови. * Практична примена на овие цели при изработка на индивидуален научен труд на студентот.

- **Одбрани напредни поглавја од апликации за статистичка обработка на податоци**

Целта на овој предмет е: - Да им се прикажат техничките елементи од областа на статистиката: организирање, обработка, споредување преку анализи и публикување на податоците. - Да им овозможи на студентите да се стекнат со понапредни познавања и вештини од одбрани напредни поглавја од апликациите за статистичка обработка на податоци. - Практична примена на овие цели при статистичка обработка на податоците стекнати од прашалници, прилози, научни истражувања и друга документација.

- **Професионална комуникација**

Предметот е фокусиран на развојот на оние комуникациски вештини кои се суштествени за ефикасно функционирање во професионалниот свет. Студентите ќе го совладаваат процесот на анализа на различни комуникациски ситуации, и тоа како соодветно да одговора на нив. Меѓу темите кои ќе бидат вклучени се и комуникација во организации, интерперсонална и групна комуникација, усни презентации, интервјуа за вработување, професионални деловни писма, како и интерперсонални вештини, вклучувајќи групна динамика и тимска работа.

- **Теорија на игра**

Целта на овој предмет е да ја подобри стратешка способност за донесување одлуки во конкурентни ситуации во кои оцената за исходот од акцијата не зависи само од изборот што ќе се направи, туку и од направениот избор од другите. Ние се концентрираме на аналитичкиот метод кој произлегува од теоријата на играта, која предвидува ригорозна аналитичка рамка за структурирање конкурентни ситуации, идентификување на алтернативи и за изборот меѓу нив. Нашиот основен пристап ќе биде да се пробие комплексноста во делови, преку користењето на теоријата на играта за анализа на деловите. Нашата цел е да се стане подобар стратешки донесувач на одлуки во однос на конкурентни предизвици. Главни цели ќе биде да се користи теоријата на играта, да се идентификуваат, да се дијагностицираат и да се анализираат предизвици со кои се соочуваат фирмите во динамичната индустрија и да ја применуваат теоријата на играта, концептите и алатките за развивање стратегии за конкурентната предност. Сето ова ќе биде направено со анализа на различни игри.

- **Урбана економија**

Овој предмет ќе ги запознае студентите со економските сили кои го обликуваат развојот на градските средини и на метрополите. Предметот согледува зошто градовите воопшто постојат и зошто сите градови не се развиваат со исто темпо. Освен ова се согледуваат и аспекти како сиромаштијата, сегрегацијата, криминалот,

како и загадувањето на животната средина.

- **Современите макроекономски концепти и политики**

Студентот ќе стекне знаења за: * Современите макроекономски техники и методи, кои се предуслов на функционирање на една национална економија која е дел на еден поширок глобален економски систем. * Значењето на најсовремените макроекономски индикатори. * Главните инструменти на макроекономска анализа (агрегатна понуда и побарувачка) и макроекономски политики (монетарна и фискална политика) и др. * Анализирање на ефикасното функционирање на една национална економија, споредувајќи ја со современите пазарни економии, означувајќи во таа насока разлики, сличности и можности за иден развој на соодветната економија.

- **Корпоративно управување**

Целта на предметот е студентите да стекнат знаења во врска со целокупните текови во управувањето со современите корпорации, во тенденција светските теоретски знаења да се поврзат со реалноста на функционирањето на акционерските друштва во Република Македонија. Во рамките на овој предмет ќе бидат опфатени аспекти како што се општата теоретска рамка на корпорациите и видовите корпорации, сопственоста врз корпорациите и нејзината потреба од управувањето со истите, начинот на функционирање на одборот на директори, структурата на одборот на директори, комитетите на одборот на директори, улогата и обврските на одборот на директори во процесот на донесување на главните одлуки во рамките на корпорацијата, начинот на функционирање на одборите на директори во рамките на системите за корпоративно управување во Република Македонија и сл.